

Kvalitet i dagplejen, FOA, maj '24

Børn og Konflikter

Cand. Psych. Suzanne Krogh

sk@life-lab.dk

25134155

Børn og konflikter

- Hvad er en konflikt?
- Hvorfor opstår konflikter?
- Hvordan kan vi forstå konflikter?
- Hvorfor er konflikter vigtige for børns udvikling?
- Hvad betyder og muliggør konflikter for børn?
- Hvad er småbørnenes kerneopgave?
- Hvad er konflikthåndtering i.f.t. børn?
- Hvordan kan konflikter håndteres på gode måder ud fra et børneperspektiv?
- Hvordan ser konflikthåndtering af høj kvalitet ud?
- Hvad er det man skal søge at undgå og gøre i stedet i forbindelse med konflikthåndtering?

Hvad er en konflikt?

- Konflikt stammer fra det latinske "conflictus" og er afledt af confligere, con og fligere - at støde sammen
- Konflikt er altså en situation, hvor parterne støder sammen
- Konflikter gør typisk noget ved os, de sætter gang i vores følelser, og kan gøre os f.eks. vrede, bange eller kede af det

Hvorfor opstår konflikter?

- Konflikter opstår fordi parterne vil noget forskelligt eller fordi de misforstår hinanden
- Når to eller flere er uenige om noget eller misforstår hinanden, kan det blive til en konflikt
- Konflikter kan opdeles i interessekonflikter og misforståelseskonflikter

En misforståelseskonflikt: ”Frida støder ind i Holger”

- Frida støder ind i Holger på sin vej – der står og leger med en bold
- Holger græder højt
- Nu græder Frida også højt
- Dagplejeren Sanne går roligt hen til dem, og sætter sig hos dem og tager dem begge op på skødet, en på hvert ben, og kigger roligt og indlevende på dem, og beroliger dem fysisk ved at ae dem
- Kort efter decliner deres gråd og ophidselse, de er på vej ned i deres nervesystem

En misforståelseskonflikt: "Frida støder ind i Holger"

- Sanne spørger Frida: "Ville du gerne støde ind i Holger?" "Nej", siger Frida og ryster på hovedet. Sanne spørger: "Kom du til at støde ind i Holger da du gik forbi ham?" Frida siger: "Ja", og nikker. Sanne spørger: "Så det var ikke meningen du ville støde ind i Holger?" Frida siger: "Nej", og ryster på hovedet. Sanne spørger: "Så det var et uheld at du stødte ind i ham?" Frida siger "Ja", og nikker. Sanne spørger: "Blev du forskrækket over at Holger pludselig begyndte at græde højt?" Frida siger: "Ja", og nikker. Sanne spørger: "Og ked af det?" Frida siger: "Ja", og nikker. Sanne siger: "Det kan jeg godt forstå".

En misforståelseskonflikt: "Frida støder ind i Holger"

- Sanne henvender sig nu til Holger: "Blev du forskrækket over og ked af at Frida pludselig stødte ind i dig mens du stod med bolden?" Holger nikker og siger "ja". Sanne siger: "Det kan jeg godt forstå du blev, det er heller ikke rart", og aer ham lidt imens. "Troede du at det var med vilje?" "Ja", siger Holger, og nikker. Sanne spørger: "Hørte du at Frida sagde at det ikke var med vilje?" Holger nikker. Sanne spørger: "Er du glad for at det ikke var med vilje, og at det var et uheld?" Holger nikker og siger "Ja".

En misforståelseskonflikt: "Frida støder ind i Holger"

- Sanne spørger nu: "Gjorde det ondt?" Holger nikker igen og siger "ja". Sanne siger: "Var det her?" mens hun rør ved hans skulder og på øverste del af armen. "Ja", siger Holger. Sanne siger til Frida: "Skal vi puste lidt der hvor det gjorde ondt på Holger?". Frida siger: "Ja" og nikker. Og de puster nu sammen på Holgers skulder og øverste del af armen. Sanne spørger: "Hjalp det?" Holger nikker. "Er den fin igen?" Holger siger "ja". Sanne siger nu til Holger og Frida: Har I de godt igen? Vil I gerne lege videre nu? "Ja", siger de og nikker - og hopper ned fra skødet og går videre ud i verden.

En interessekonflikt om en bold

- Frida sidder og leger med en bold, Holger kommer og tager den, og går med den.
- Frida græder nu højt, og kigger efter Holger og bolden og nu også over på Sanne mens hun græder.
- Sanne går over til Frida og tager hende op på skødet og tager om hende og trøster hende. Hun spørger: ”Kom Holger og tog den bold du legede med?” ”Jaaaa”, svarer Frida og græder højt. Sanne spørger: ”Og så blev du ked af det?” ”Jaaa.” Sanne spørger: ” Vil du gerne have den tilbage og lege videre med den igen?” ”Jaa”, siger Frida. Sanne spørger: ”Skal vi gå hen til Holger og sige det?”

En interessekonflikt om en bold

- ”Ja”, siger Frida og nikker, nu er gråden forsvundet helt. Sanne sætter hende ned og de går nu hen til Holger sammen.
- Sanne spørger Holger: ”Holger fik du lyst til at lege med den bold Frida legede med?” Holger siger ”Ja”.
- Sanne siger: ”Det kan jeg godt forstå, det er også en rigtig fin bold. Men Frida var lige ved at lege med den og vil gerne lege videre med den så du må vente lidt og tage en anden bold eller spørge hende om hun vil lege med den sammen med dig. Vil du gerne lege med den sammen med Frida, hvis hun vil?” Holger nikker. Sanne spørger Holger: ”Vil du spørge hende om hun vil?” Holger kigger på Frida.

En interessekonflikt om en bold

- Frida kigger på Holger. Sanne kigger på og siger til Frida: "Vil du det, vil du lege med bolden sammen med Holger?" Frida nikker. Sanne spørger dem: "Skal vi sætte os og lege med den sammen først?" De nikker begge to. Og Sanne tager nu initiativ til en fælles boldleg med dem, hvor de sætter sig i en rundkreds med spredte ben og triller bolden til hinanden på skift, og børnene griner nu og har det sjovt med hinanden.
- Selv en interessekonflikt kan sagtens ophæves og løses!

Hvordan kan vi forstå konflikter? – en almen konfliktforståelse

- Konflikter er en naturlig del af livet, vi kan ikke undgå konflikter, men vi kan lære at forstå dem og løse dem hensigtsmæssigt når de opstår – så de ikke ødelægger miljøet, relationerne og fællesskaberne – lige som I de fortællinger vi lige hørte

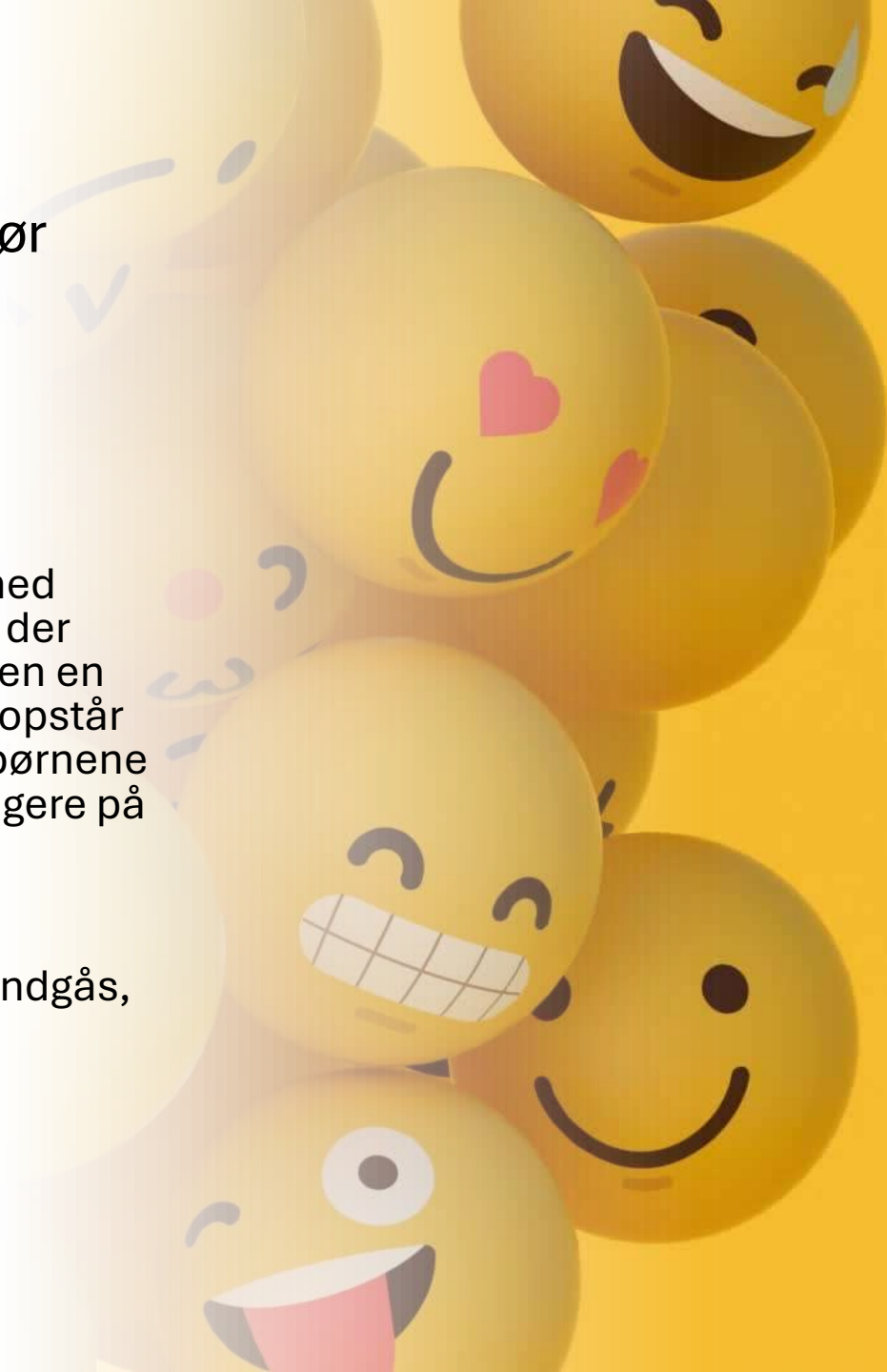
Hvorfor er konflikter vigtige for børns udvikling?

- Fordi konflikter er en central drivkraft for børnenes udvikling og læring
- Børn kan potentielt komme mere selvkloge og menneskekloge ud af en konflikt
- Konflikter er en vigtig del af (dagpleje)livet med et helt afgørende indbygget udviklingspotentiale

Hvad betyder og muliggør konflikter i dagplejen?

- En god dag i dagplejen er med andre ord ikke en dag, hvor der ikke har været konflikter, men en dag, hvor de konflikter, der opstår håndteres på måder, hvor børnene – og dagplejeren - bliver klogere på sig selv og hinanden
- Konflikter skal derfor ikke undgås, skyes eller afværges, men gennemleves og håndteres hensigtsmæssigt

Småbørnspædagogik og konflikter

- En central del af småbørnspædagogik er arbejdet med konflikter og konflikthåndtering - både konflikter mellem børnene, men også konflikter mellem børn og voksne - idet konflikter er en vigtig del af både den personlige, emotionelle, kognitive og sociale udvikling hos småbørn

Når det så er sagt så skaber

- Søvnunderskud
- Overstimulering/understimulering
- Støj og uro, stress og jag
- Manglende forståelse og overskud
- Meget ventetid
- Manglende aktive deltagelsesmuligheder
- U hensigtsmæssige fysiske rammer

Unødvendigt mange konflikter

Og vi undgår unødvendigt mange konflikter når

- Børnene er udhvilede og mætte:
I en tilstand af årvågen opmærksomhed
- Der er ro og god tid
- Børnene kan overskue deres liv
- Der er gode rutiner i deres hverdagsliv
- Børnene har aktive deltagelses- og fordybelsesmuligheder
- Børnene har forskellige deltagelsesmuligheder i gode fællesskaber
- De fysiske rammer og indretningen er børneorienterede og dynamiske
- Når de voksne er forstående og indlevende
- De voksne deltager aktivt og nærværende

Småbørnernes kerneopgave

- At skulle danne sig selv, sit selv og sin identitet i de fællesskaber og livssammenhænge de har til rådighed
- På et mere konkret niveau har de til opgave at udvikle deres samværskompetence i de samspil og konflikter de deltager i sammen med andre – i deres familie og deres dagtilbud

Småbørnernes kerneopgave og konflikthåndtering

- Børnernes kerneopgave:
Samværskompetence - den personlige og sociale intelligens - at blive stadig mere selvklog og menneskeklog
- De voksnes samværskompetence, herunder konflikthåndteringskompetencer er forudsætningen og motoren
- Jeres konflikthåndteringspædagogik er et redskab til at støtte børnene i at udvikle deres samværskompetence, støtte deres kerneopgave

I er rollemodeller for konfliktløsning

De tre pædagogiske grundpositioner

- Gå foran
- Gå ved siden af
- Gå bagved

Hvad er konflikthåndtering i.f.t. småbørn?

- Konflikthåndtering er den måde vi som voksne, som fagprofessionelle eller forældre, møder og håndterer de konflikter der opstår mellem børnene og mellem børnene og os selv
- Det er os der som voksne har opgaven og ansvaret for, hvordan en konflikt forløber og håndteres
- Og konflikthåndteringen har stor betydning for børnenes trivsel, udvikling, læring og (selv)dannelse

Hvad er god konflikthåndtering?

- God konflikthåndtering er håndtering af konflikter, hvor alle parter bliver set og hørt, mødt - og bliver klogere – på både sig selv og den anden eller de andre - og hvor ingen taber, det vil sige begge eller alle parter vinder
- God konflikthåndtering lærer børnene noget om sig selv, andre og verden

Hvad er god konflikthåndtering ud fra et børneperspektiv?

- Når børnenes oplevelser, følelser, behov og ønsker undersøges
- Når der lyttes til børnene og de får plads og hjælpes frem
- Når der kommunikeres anerkendende til alle børnene – uagtet egne oplevelser, synspunkter, ønsker eller behov

Brug anerkendende kommunikation

- Forståelse og indlevelse
- Åbenhed
- Bekræftelse
- Selvrefleksion og selvafrænsethed

- Berit Bae: "Voksnes definitionsagt og børns selvoplevelse"
- Suzanne Krogh og Søren Smidt: "Anerkendelse og iagttagelse"

En glædeskoncert udvikler sig under frugten: ”Min mormor”

- Vi spiser frugt, og alle er samlet
- Sofie og Ronja (2,6 og 1,11 år) skåler med hinanden. De kigger hinanden i øjnene og Sofie siger: ”Min mor”. Amanda (2,3) siger: ”Min mor og far”. Frederik siger: ”Min mormor”. Børnene begynder nu at konkurrere med og råber i munden på hinanden. Julie (den voksne) siger nu: ”I har alle en mor og en far og en mormor ikke?” Jo, siger børnene, og nikker og ser glade ud. Frederik spørger nu om han må få mere frugt

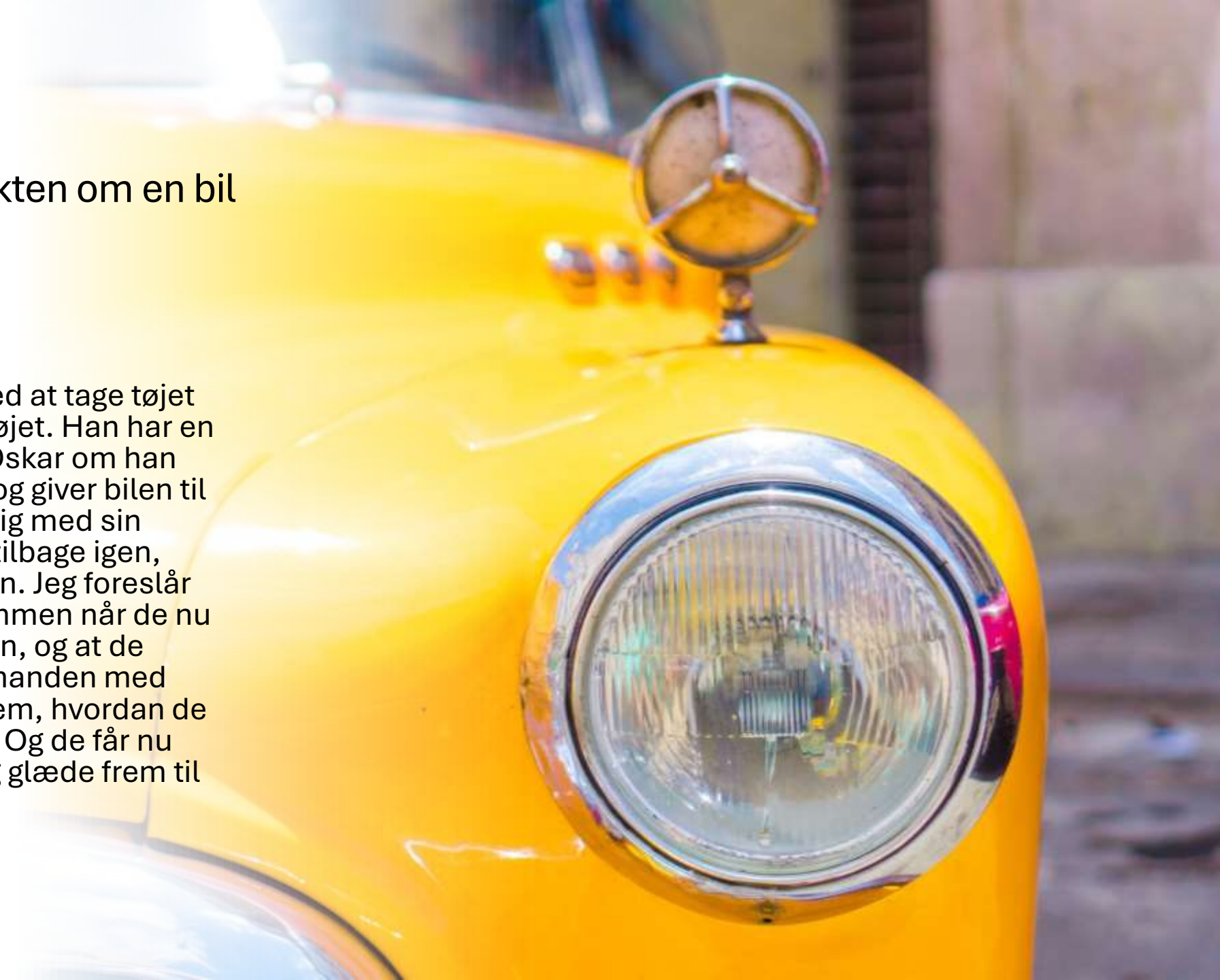

Hvordan ser konflikthåndtering af høj kvalitet ud?

- At I undersøger børnenes perspektiver, intentioner, oplevelser, ønsker og behov
- Og sætter ord på dem og tjekker af
- Og hjælper børnene frem på skift
- Og hjælper børnene til at lytte til hinanden på skift
- Og hjælper børnene til at formulere/selv formulerer løsningsforslag
- Og hjælper børnene igennem den og hjælper dem videre

Op til middagsluren: Konflikten om en bil

- Børnene hjælper hinanden med at tage tøjet af. Jeg hjælper Oskar af med tøjet. Han har en bil i hånden. Gabriel spørger Oskar om han må låne bilen. Oskar siger ja, og giver bilen til Gabriel. Men da Oskar er færdig med sin afklædning vil han have bilen tilbage igen, men Gabriel vil ikke af med den. Jeg foreslår dem at de leger med bilen sammen når de nu begge to gerne vil lege med den, og at de sætter sig på gulvet overfor hinanden med spredte ben. Og så viser jeg dem, hvordan de kan køre bilen frem og tilbage. Og de får nu gang i en fælles leg til gensidig glæde frem til de skal sove.

Hvad er det man skal undgå i.f.m. konflikthåndtering?

- At vurdere
 - At tage stilling
 - At være forudindtaget
 - At udpege skurk og offer-roller
 - Landbetjent-rollen
 - Generalisering
 - Ironisering
 - Bagatellisering
 - Skæld ud, skyld og skam
 - Kritik og irettesættelser
-
- I stedet: Undersøg, reflekter, vær konkret og søg fælles løsninger

Tak for nu

- Fortsat god kvalitetskonference!
- Og arbejdslyst med at skabe og fastholde høj kvalitet i det pædagogiske arbejde i dagplejen med børnene 😊

